

GOVORI

REČENI PRIGODOM

INSTALACIJE REKTORA

NA

KR. HRV. SVEUČILIŠTU FRANJE JOSIPA I.

U ZAGREBU

ZA

ŠKOLSKU GODINU 18⁸²|₈₃.

OBAVLJENE DNE 19. STUDENA 1882.

U ZAGREBU

TISKOM A. BRUSINE

1883.

I.

IZVJEŠTAJ

ODSTUPAJUĆEGA REKTORA

DRA. FRANJE pl. MARKOVIĆA

KR. JAVNOGA REDOVITOGA PROFESORA FILOSOFIJE, ČLANA IZPITNOGA POVJERENSTVA ZA GIMNAZIJSKE PRIPRAVNIKE, ČLANA GOSPODARSKOGA ODBORA ZA SVEUČILIŠTNU ZAKLADU, PRAVOGA ČLANA JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI, DEKANA MUDROSLOVNOGA FAKULTETA GODINE 1874/5., ZASTUPNIKA NARODA U SABORU KRALJEVINE HRVATSKE I SLAVONIJE.

Visokoštovana gospodo!

Slavna sveučilišna skupštino!

Po običaju sveučilišnom čast mi je prikazati njeke glavnije crte našega sveučilišnoga života za prošaste naukovne godine. Pri letimičnom priegledu oko se zastavlja pretežno kod svjetlijih točaka, a i na njih svih svratiti pozor jedva će mi poći za rukom i dostati vremena, ili mi je povriediti strpljivost; s toga sam prisiljen moliti za blagohotan obzir

Akademička crkva sv. Katarine, potresom reč bi uništena, ali za tim krasno obnovljena, prvi put je opet poslie potresa dne 9. stud. 1881 ozvanjala akademičkom zavjetnom pjevanom misom, koja svečanost duboko se dojmila prisutnih mnogobrojnih pobožnika i ostavila u njih tužno-mili trajni spomen.

Niz naredaba i propisa, kojimi se ravna život sveučilišta, popunjen je za dva članka. Kr. zemalj. - vladni odjel za bogoštovje i nastavu izdao je riešenjem od 16. kolov. t. g. (br. 7624) »naredbu o nostrifikaciji doktorata bogoslovnoga, pravo- i državoslovnoga i doktorata filosofije (ili prirodnih znanosti ili kojegod nauke na mudroslovnom fakultetu), stečenoga na kojem sveučilištu izvan monarkije austro-ugarske«. Ovom naredbom potvrdila je visoka vlada osnovu, koju je kr. akademički senat bio podnio izvješćem od 23. srpjna t. g., a kojoj su osnovi služili za temelj dotični predlozi izradjeni od profesorskih sborova pojedinih fakulteta. Riešenjem od 2. ožujka t. g. (br. 236) potvrdio je isti visoki vladni odjel »naputak za činovničko i podvorničko osoblje ovoga kr. sveučilišta«, koji no bješe od akademičkoga senata 27. studenoga godine 1879 predložen. Dodati mi

je još, da je kr. izpitno povjerenstvo za izpitivanje kandidata gimnazijskoga učiteljstva podastrlo, prema visokomu vladnomu odpisu od 8. travnja t. g., iz svoje sjednice od 9. srpnja promijenjenu i popunjenu osnovu postojećega propisa ob izpitivanju kandidata gimnazijskoga učiteljstva.

Mnogobrojne su bile promjene u osoblju učiteljskom. Previšnjim rješenjem od 16. kolovoza god. 1881, (priobćenim akademičkomu senatu visokim odpisom odjela za bogoštovje i nastavu od 24. listopada iste godine br. 6388), imenovan je tadani j r. profesor temeljnog bogoslovja dr. Josip Stadler nadbiskupom vrhbosanskim. Kr. akademički senat iz sjednice od 3. studenoga iste godine odpravio je čestitku na tom visokom odlikovanju presvietlomu gospodinu uz izraz sažaljenja, što njegovim odlazkom gubi senat odlična druga i savjetnika, akademička mladež uzorna odgajatelja, a sveučilište umnu profesorsku silu, koja ga je resila od postanka njegova i koja je pri koncu svoga djelovanja obogatila znanstvenu književnost našu učenim djelom iz svoje struke. Duševnu svezu sa sveučilištem utvrdio je iz nova presvietli gospodin srdačnom zahvalnicom, kojom želi sveučilištu, neka iz njega svjetlo istine širi svoje trake posvud, i toplina znanosti oduhovljiva sva srca za ono, što je uzvišeno i čestito.

Previšnjim rješenjem od 18. prosinca 1881. imenovani su dotadanji izvanredni profesori za redovite profesore: na bogoslovnom fakultetu dr. Gustav Baron (za stolicu uvodnih znanosti u novi zavjet napose i tumačenja svetoga pisma novoga zavjeta iz vulgate i iz izvornoga teksta); na pravo- i državoslovnom fakultetu dr. Janko Čakanić (za stolicu kaznenoga prava i kaznenoga postupnika); na mudroslovnom fakultetu dr. Gustav Janeček za stolicu kemije (odpis vlad. odjela za bogoštovje i nastavu od 19. prosinca 1881, br. 7535.)

Previšnjim rješenjem od 4. travnja 1882. imenovan je na bogoslovnom fakultetu redovitim profesorom za posebni dio dogmatike dr. Antun Franki, dotadanji profesor crkvene poviesti i kanoničkoga prava na centralnom sjemeništu u Zadru (odpis vl. odjela za bogoštovje i

nastavu od 29. travnja 1882. br. 4263.) Uslied odpisa kr. zemaljskog vladnog odjela za bogoštovje i nastavu od 24. svibnja o. g. (br. 5142) nastavio je supliranje specijalne dogmatike g. Matija Stepinac do konca prošaste naukovne godine, pošto dr. Franki nije mogao biti prije odriešen od službe u Zadru. — Visokim vladnim odpisom od 17. veljače o. g. imenovan je na istom fakultetu dr. Ferdinand Belaj, vjeroučitelj nn gimnaziji zagrebačkoj, suplentom crkvenoga prava, mjesto bivšega suplenta g. dr. Andrije Jagatića, koji bješe imenovan kanonikom u Sarajevu. Previšnjim pako riešenjem od 3. rujna o. g. imenovan je dr. Ferdinand Belaj izvanrednim profesorom crkvenoga prava (odpis vl. odjela za bogoštovje i nastavu od 11. rujna 1882 br. 9405.) Na istom fakultetu imenovan je dr. Franjo Kucen suplentom stolice temeljnoga bogoslovja visokim vladnim odpisom od 17. travnja o. g. (br. 2950.) Pod konac prošaste naukovne godine zahvalio se je g. dr. Josip Rieger na profesuri crkvene poviesti.

Na pravo- i državoslovnom fakultetu suplirao je u oba poljeća profesor dr. Josip Pliverić stolicu za obću pravnu poviest i enciklopediju prava, izpražnjenu odlazkom g. prof. dr. Hanela; u svrhu, da se studijami na inih sveučilištih za tu stolicu pripravi, dobio je — glasom odpisa od 11. ožujka o. g. (br. 2126.) — jednogodišnji dopust uz mjesečne podpore dr. Franjo Spevec.

Previšnjim riešenjem od 19. ožujka o. g. imenovan je Tadije Smičiklas, do tad profesor na gimnaziji zagrebačkoj, redovitim profesorom za stolicu hrvatske poviesti na mudroslovnom fakultetu (odpis vl. odjela za bogoštovje i nastavu od 26. ožujka o. g. br. 3254.); istim odpisom odriešen je sveučilištne službe dotadanji suplent rečene stolice g. Vjekoslav Klaić, profesor gimnazije zagrebačke. Na istom fakultetu podielila je visoka vlada odpisom od 31. ožujka o. g. privatnu docenturu za petrografiju dru Miji Kišpatiću, profesoru zagrebačke realke; privatni docent za higijenu, c. kr. pukovnijski liečnik g. dr. Fran Hensler, premješten je naredbom c. kr. ratnoga ministarstva na početku studenoga god. 1881 iz Zagreba u Innsbruck, te nije pro-

šaste naukovne godine predavao. U siečnju o. g. zahvalio se je na lektorstvu magjarskoga jezika gospodin Dianiška, te je do konca prošaste naukovne godine privremeno učiteljevao g. Škender pl. Vučetić, a visokim odpisom odjela za bogoštovje i nastavu od 16. rujna o. g. (br. 4518.) imenovan je za lektora toga jezika pristav arheologičkoga odjela narodnoga muzeja dr. Ivan pl. Bojničić. Pitanje lekture francezkoga jezika bilo je i prošaste školske godine pretresivano, ali nije došlo do rješenja. Danomice sve se to više osjeća potreba lektorâ za zapadne kulturne i za njeke slavenske jezike; bit će dobrano uskoren napredak sveučilišta, kad se jednoč ovim potrebam bude zadovoljilo. I potreba pristavâ za prirodoslovne struke, za koju je providio §. 8. zakonskoga članka od 5. siečnja 1874. ob ustrojstvu ovoga kr. sveučilišta, očituje se sada jače uslied razširenja zadataka ove struke i uslied nuždne brige za odgoj znanstvenoga pomladka. I tu potrebu visoka je vlada prošaste naukovne godine već uzela u obzir bar za kemijski laboratorij, dozvolivši mu rješenjem od 1. listopada 1881. god. pomoćnika s godišnjom nagradom od 400 for.

Napokon ima već izgleda, da će se i potrebi predavanja geografije na mudroslovnom fakultetu, potrebi radi postojećih propisa ob izpitivanju kandidata za gimnazijsko učiteljstvo i radi naukovne osnove gimnazijske neodoljivoj i najprešnjoj, naskoro zadovoljiti.

Kolegijâ držalo je na bogoslovnom fakultetu zimskoga poljeća 9 učiteljskih sila na broju 19 sa 75 sati na tjedan, u ljetnom poljeću 8 učiteljskih sila 17 kolegija sa 82 sata, na pravo- i državoslovnom zimskoga poljeća 10 učiteljskih sila 20 kolegija sa 91 satom, ljetnoga poljeća 9 učiteljskih sila 26 kolegija sa 86 sati; na mudroslovnom fakultetu zimskoga poljeća 17 učitelja 49 kolegija sa 145 sati; ukupno na sva tri fakulteta u zimskom poljeću 36 učiteljskih sila 82 kolegija sa 303 sata na tjedan, u ljetnom poljeću 35 učiteljskih sila 92 kolegija sa 313 sati na tjedan.

Slušatelja redovitih i izvanrednih na sva tri fakulteta bilo je u zimskom poljeću 397 (na bogoslovnom

60, redovitih 14 a 46 izvanrednih, na pravo- i državoslovnom 237, redovitih 197 a 40 izvanrednih, na mudroslovnom 100, redovitih 50 a 50 izvanrednih), u ljetnom 330 (na bogoslovnom 58, redovitih 13, a 45 izvanrednih, na pravo- i državoslovnom 194 redovita, na mudroslovnom 78, redovitih 41 a 37 izvanrednih); manjak prema zimskom poljeću polazi odatle, što od znatna broja izvanrednih slušalaca juridičkoga fakulteta u zimskom poljeću polaženi kolegij državnog računostvija otpada u ljetnom poljeću.

Tečajem godine nemilom su smrću oteti sveučilištu oplakivani pravnik Ernest Široki i slušaoci filosofije Josip Haić i Antun Kašner.

Doktorske promocije bile su dvie, obje doktorata prava. Rigoroza bilo je 15, na pravo- i državoslovnom fakultetu 14, na bogoslovnom 1; svi su položeni što izvrsnim što dobrim uspjehom.

Na pravo- i državoslovnom fakultetu izpitano je od kr. povjerenstvâ za državne izpite svih triju razdjela 158 kandidata; aprobirano ih je 11 s odlikami, 128 jednostavno, a reprobirano 19.

Na mudroslovnom fakultetu polagalo je pred kr izpitnim povjerenstvom državni izpit za gimnazijsko učiteljstvo 15. kandidata; 5 ih je aprobirano za višu, 7 za nižu gimnaziju, 2 sa višu iz jednoga a za nižu iz drugoga predmeta, 1 pri dopunjujućem izpitu za višu gimnaziju reprobiran je; osim toga su jednomu reprobirane domaće radnje.

Od naukovine (ciele ili polovine) bila su oproštena (osim svih bogoslovaca) na pravo- i državoslovnom fakultetu zimskoga poljeća 83, ljetnoga 73 slušatelja, na mudroslovnom fakultetu zimskoga poljeća 44, ljetnoga 27 ih, ukupno na obadva svjetovna fakulteta u zimskom poljeću 127, u ljetnom 99.

Stipendijâ i podporâ uživalo je na pravo- i državoslovnom fakultetu 39 slušatelja u cjelokupnom iznosu od 7764 for. 50 novč., na mudroslovnom 27 slušatelja u cjelokupnom iznosu od 5255 for. i 1200 franaka, na bogoslovnom 3 slušatelja u cjelokupnom iznosu od 150

forinti; ukupno na sva tri fakulteta 69 slušatelja u cjelokupnom iznosu od 13,169 for. 50 novčića i 1200 franaka.

Prema koncu prošaste naukovne godine obratila je visoka vlada otvorenju farmaceutskoga tečaja, glede kojega bješe naukovne godine 1877/8 mudroslovni fakultet osnovu podastro, svoju pažnju te je zatim za kratak čas djelokrug mudroslovnog fakulteta ovim novim zahtatom razširen, za koji svoj napredak ovo kr. sveučilište već sada toplu hvalu nosi kr. zemaljskoj vladi, a buduće izvješće moga nasljednika o nastupivšoj naukovnoj godini moći će toj zahvalnosti potpunji izraz dati.

Potreba gradnje novoga, svrsi svojoj odgovarajućega kemijskoga laboratorija — glede kojega bješe kr. akademički senat u proljeću godine 1881 po predlogu mudroslovnoga fakulteta podnio visokoj vladi predstavku s gotovom osnovom — primakla se je prošaste naukovne godine svomu oživotvorenju. Već bješe od visoke vlade jeftimbenim putem dostaocu gradnja povjerena i imala se je jesenas započeti; nu s nakanom, da se otvori farmaceutski tečaj, nadade se potreba prvotnu osnovu razširiti, te je pod konac kolovoza izaslano povjerenstvo, sastojeće od profesora Janečka i mjernika g. Antolca da prouči ine kemijske zavode, predložilo neke veći trošak zahtievajuće promjene na osnovi, koje su od visoke vlade odobrene, te je ona odredila, da se gradnja odgodi, dok nebude po zakonodavnom tielu osigurana potrebna svota. Za izvjestno se očekuje početak gradnje s nastupom proljeća, te bi se kemijski zavod već 1. listopada buduće godine imao preseliti u novu sgradu, što će tim nuždnije biti, jerbo bi inače za praktičnu obuku farmaceuta buduće godine, kadno će se imati otvoriti drugo godište farmaceutskoga tečaja, nastale velike poteškoće. S radošću mi je spomenuti još i drugu pobudu skoroj gradnji laboratorija, a ta je, što se razmjerno znatan broj slušalaca počima ozbiljno posvećivati kemiji, dajuć si osigurati radno mjesto u laboratoriju, da tamo kao napredniji rade — većinom su to takovi, koji su već propisano trogodište

svršili — te da se znanstvenim iztraživanjem have. Tako je nade, da će se s vremenom odgojiti liep broj vrstnih sila, što će ne samo njegovanju kemičke znanosti u Hrvatskoj u prilog biti, nego i pospješiti razvitak toli još zaostalog domaćege kemičkoga obrta. Obojemu ovomu napredku, poimence i valjanoj obuci farmaceuta bitni je uvjet: nova, shodna sgrada kemičkoga laboratorija.

I pitanje ob osnutku botaničkoga vrta, glede kojega takodjer bješe mudroslovni fakultet naukovne god. 1877/78 obrazložen predlog visokoj vladi podnio, nije ostalo prošaste godine od mjerodavnih i utjecajućih faktora neuvaženo, te je sva nada, da će se skoro pristupiti izvadjanju ovoga, prirodoslovnomu odsjeku našega sveučilišta pri razširenih njegovih zadatkih toli potrebnoga zavoda; ta nada je tim veća, što ne samo kralj. zemaljska vlada i zakonodavno tielo pitanju o botaničkom vrtu, kako i pitanju o laboratoriju, obraćaju svoju pažnju, nego takodjer slavno poglavarstvo i zastupstvo glavnoga grada Zagreba daju razabirati svoju pripravnost, da glede potrebnih za one zavode zemljišta veledušno pripomognu, na čemu im budi od strane sveučilišta najtočlija hvala.

Knjižnica sveučilištna imala je prošaste naukovne godine 5161 tor. (i 75 $\frac{1}{2}$ novč.) za kupovanje i vezanje knjiga, narasla je za 3139 svezaka (kupljena su 2843 svezka, darom je pridošlo 167 svezaka, a dužnih otisaka predano je 129 svezaka). Poraba knjižnice bijaše mnogobrojna; u djačkoj čitaonici rabljeno je 20.913, izvan knjižnice 6643, ukupno 27.556 svezaka: za preko pol tisuće više od predprošle godine. Naukovne godine 1874/75 iznosila je poraba knjižnice 2644 svezka, dakle se je od onda podeseterostručila: to je radostan dokaz, da akademička mladež sve to više prijanja uz nauku, čemu dakako znatno pripomaže liepi razvitak same knjižnice od onoga doba; jer 1. listopada 1875, kada je sadanji knjižničar nastupio, brojila je knjižnica 24.000 svezaka, a dosada se je za 8 godina malne potrostručila, brojeći sada 64.266 svezaka.

Smještenjem knjižnice u liepih za nju odredjenih prostorijah nove sveučilištne sgrade nastati će za knjižnicu novo razdobje: uskorit će se razvitak, povećat će se poslovi knjižnice. Posjet djačke čitaonice pomnožat će se; jer će u novoj prostranoj biti do 60 sjedaćih mjesta, dočim su u staroj, po svjedočanstvu izkustva premalenoj, bila samo 24; a vjerojatno je, da će, pošto knjižnica smještenjem u donjem gradu u obće pristupnija biva, i ostalo čitajuće občinstvo mnogobrojnije ju od sele rabiti. Poslie preselitbe u nove prostorije nastupa namah prieka potreba novoga katalogiziranja ciele knjižnice, što će koju godinu neumorna rada stajati. Misao dakle, da novim i povećanim zadaćam knjižnice dosadanje osoblje nemože zadovoljiti, nije pretjerana, nego je potreba, da se knjižničko osoblje pomnoža, i da se beriva njegova ureda, sada postala posve očevidna, a ona je bila kroz sve prošaste godine u svih dosadanjih izvještajih odstupajućih rektora izticana, i od akademičkih senata češće predstavkami visokoj vladi spominjana, te se sada i pomalja na vidiku nada, da će i ovim potrebam knjižnice blagohotno doskočiti visoka vlada. Naše sadanje knjižničko osoblje sastoji od trojice, a na sveučilištnih knjižnicah u Černovicah, Innsbrucku, Krakovu, Lavovu po službenih podateh od g. 1879 (vidi: Grassauer, Priručnik za austrijske sveučilištne itd. knjižnice, Beč 1883) svigdje od sedmorice; za našu knjižnicu sav zemaljski trošak iznosi sada nješto izpod 8000 for., a god. 1879 malne dvostruko toliko (preko 14.000 for.) za černovičku i po svaku od ostalih navedenih, gdjeno se još i imatrikulacijne upisnine troše na nabavu knjiga za knjižnicu sveučilištnu. Poraba knjižnice černovičke (god. 1879) za 3000 svezaka manja je od prošlogodišnje naše, a lavovske i krakovske bar u djačkoj čitaonici nije veća od naše; nije dakle neosnovana želja, da se knjižničko osoblje umjereno pomnoži, pošto je ono sada za više od polovinu manje od černovičkoga i državni trošak na knjižnicu za skoro polovinu manji no na černovičkom ili innsbruškom ili lavovskom sveučilištu. Kako su svi dosadanji izvještaji odstupajućih rektora preporučali sveučilištnu knjižnicu blagohotnosti visoke vlade, i

kako su prošastih godina više put zaključci akademičkoga senata i odpisi visoke vlade s pohvalom priznavali revnost i vještinu glavara knjižnice: i meni je ovom prilikom ugodna dužnost to oboje činiti.

Od svih sгода sveučilišta za prošastih naukovnih godina bijaše od najvećega zamašaja velika blagodat, koja je sveučilištu izkazana visokom vladnom odlukom mjeseca srpnja i njezinim izvedenjem, da se sveučilište (obadva svjetovna fakulteta) s knjižnicom i zavodi botaničko-fiziologičkim i fizikalnim smjesti u zemaljsku sgradu, bivšu njekoč zemaljsku bolnicu. Akademički je senat iz sjednice 23. srpnja o. g. predstavkom izrazio najdublju zahvalnost visokomu kr. zemaljsko-vladnom odjelu bogoštovja i nastave za veliku ovomu sveučilištu izkazanu blagodat i za blagohotno uvaženje prijašnjih predstavaka, koje su akademički senat i rektorat glede smještenja sveučilišta visokoj vladi podastirali. Mila mi je dužnost, da se i ja ovom svetčanom prilikom u ime sveučilišta najtoplije zahvalim za taj po daljni razvitak sveučilišta bez dvojbe najblagotvorniji čin ponajprije presvjetlomu gosp. Ivanu Vončini, predstojniku odjela za bogoštovje i nastavu, zatim kr. zemaljskomu građevnomu odsjeku, koji se je pri sastavu i izvadjanju osnove za priudešenje sgrade najsusretljivije obazirao na potrebe i želje ovoga sveučilišta. Za smještaj svoj u krasne nove prostorije ovo kr. sveučilište imat će se harno odužiti svim mjerodavnim faktorom i domovini tim, da će u savršenijoj novoj sgradi takodjer sve to više usavršivati izpunjanje svoje velike zadaće.

U želji, da se prospješi i pojači naučni uspjeh sveučilišta, svi su se profesorski sborovi prošaste naukovne godine složili u jednom predlogu, koji je zatim bio od akademičkoga senata u sjednici 30. lipnja o. g. upotrijebljen za podlogu predstavke visokoj vladi, kojom je akademički senat molio, da bi visoka vlada blagoizvolila sveučilištu pružati onoliko materijalnih sredstava, koliko bi dovoljno bilo, da se omogući periodično izdavanje hrvatskih znanstvenih knjiga za sveučilištnu obuku. Izgledani uspjeh ove predstavke dati će sveučilištu pri-

liku, da sve to podpunije bude moglo zadovoljivati visokoj svojoj svrsi.

U namjeri, da se ta visoka svrha sveučilišta unapriedi, posvetiše dva člana sveučilišta, profesor Dr. Aleksander pl. Bresztyenszky i profesor Dr. Bogoslav Jiruš plemenite darove ovom sveučilištu. Rektorovanje svoje bješe dr. pl. Bresztyenszky završio utemeljenjem zaklade pod imenom »zaklada Anke pl. Bresztyenszky rodjene Stefanić«, kojoj je opredielio svrhu, da se iz njezinih dvogodišnjih dohodaka svake druge naukovne godine, prvi put god. 1882/3, nagradi pravo- ili državoslovna razprava hrvatski pisana od redovita slušatelja ovdašnjega pravo- i državoslovnoga fakulteta hrvatske narodnosti. Kako u zaključnoj sjednici 26. srpnja 1881. tako u sjednici prvoj prošaste naukovne godine od 7. listopada akademički se je senat zakladatelju zahvalio na uzornom činu, kojim je on s jedne strane postavio najljepši spomenik nezaboravnoj pokojnoj si majci, a s druge strane dao dobrotvorne pobude akademičkoj mladeži na revnost i napredak. Kr. zemaljski vladni odjel za bogoštovje i nastavu visokim odpisom od 5. siečnja o. g. (br. 4512) izrazio je zakladatelju osobito priznanje za plemeniti dar, a odpisom od 18. kolovoza o. g. odobrio zakladnicu sastavljenu od samoga zakladatelja, kojemu se ja kao odstupajući rektor ovom svečanom prilikom iz sve duše zahvaljujem.

Osobita mi je radost, da imam nadovezati i spomen o krasnom daru profesora dra. Jiruša. Herbar, kojega je on više od 20 godina sakupljao, te koji u više od 15.000 exemplara a 5290 vrsti reprezentira prilično podpuno floru srednje Europe, osim toga još manju sbirku kryptogama i mnogo dubleta, poklonio je prof. dr. Jiruš početkom srpnja o. g. ovom kr. sveučilištu, želeći tim utemeljiti obćeniti sveučilištni herbar. Kralj. zemaljski vladni odjel za bogoštovje i nastavu odpisom od 7. srpnja t. g. (br. 6642) odredio je preko rektorata profesoru dr. Jirušu povodom toga plemenitoga, na obću korist domovine učinjenoga dara, pismeni izraz najtoplije zahvale kr. zemaljske vlade; i akademički senat iz sjednice od 23. srpnja izrazio je darovatelju pismenu naj-

toplju zahvalu, koju ja ovom prilikom naustice radostno ponavljam.

Spomenuti mi je još i trećega darovatelja, presvjetloga gospodina zagrebačkoga kanonika Tomu Gajdeka, koji je, navršujuć petdesetgodišnjicu svoga misnikovanja, dopisom rektoratu od 3. rujna o. g. dostavio novčan dar za podporu ubogih slušatelja sveučilištnih. Rektorat se je dopisom od 4. rujna najtoplije zahvalio presvietlomu darovatelju uz najiskrenije želje k njegovoj petdesetgodišnjici, koja kruni život obilat djeli na korist crkve i domovine; a akademički je senat iz sjednice 27. rujna predstavkom na vladu podnio darovanu svotu s molbom, da se pribije glavnici zaklade za uboge sveučilištnje slušatelje. Mila mi je dužnost presvietlomu gospodinu kanoniku Tomi Gajdeku i ovom prilikom izraziti najsrdačniju hvalu.

Zaklada sveučilištna umnožala se je prošaste naukovne godine za okolo 1500 forinti; naposeb mi je sa zahvalnošću spomenuti izplaćeni po nasljednicih zapis pokojnoga zagrebačkoga odvjetnika Stjepana Vrabčevića od 500 for., pokojnoga župnika Bošnjaka od 400 for., pokojnoga zagrebačkoga gradjanina Ferda Felnera od 100 for., izplaćen po gospodji udovi Fellnerovoj, i napokon od pokojnoga naslovnoga biskupa u Djakovu Matije Mihaljevića zapis od 100 for.

Akademičko društvo za podporu ubogih pravnikâ povećalo je svoju glavniciu za 226 for. te je ona narasla na preko 14.600 for.; od dohodaka razdieljeno je na podporu 1190 for. Radostno spominjem, da je bilo uzpostavljeno akademičko pjevačko društvo »Hrvatska Lira«; nade je, da će se i akademičko književno-zabavno društvo, životu i zadatku akademičkomu primjerenoreno uredjeno, oživotvoriti, pošto je kod priredjenja nove sveučilištnje sgrade od visoke vlade obzir uzet i na to, da akademički gradjani imadu u njoj mjesta i prilike za književne zabave.

Kod tužnih sгода, koje su prošaste naukovne godine zadesile sav hrvatski i bratski nam slovenski narod smrću u trojice za narodnu prosvjetu prezaslužnih muževa, dra. Jurja Dobrile biskupa tršćansko-koparskoga, oso-

bitoga dobrotvora hrvatskih djaka, pak otca domovine dra. Janeza Bleiweisa, i slavnoga književnika Augusta Šenoë, očitovao je svoje učešće i akademički senat položivši žalobne vience na ljesove neumrlih rodoljuba.

Kr. ovo sveučilište sudjelovalo je odaslanici svojimi i kod dviju za našu prosvjetu znamenitih svečanosti.

Usljed srdačnog poziva predsjednika odbora za drugi sastanak českih liječnika i prirodoslovaca u Pragu, gosp. pražkoga sveučilištnoga profesora dr. Bohumila Eiselta, akademički je senat iz sjednice 22. svibnja o. g. k tomu sastanku odaslao kao zastupnika ovoga sveučilišta profesora dra. Gustava Janečka. U onom odličnom skupu českih i poljskih čuvenih gojitelja liječničkih i prirodnih znanosti imao je izaslanik naš ugodnu priliku čuti izraz žive želje, da bude slavenskim prirodoslovcem dana prilika jednom se i u Zagrebu sastati.

Iz sjednice od 20. rujna o. g. zaključio je akademički senat za svetčanost posvete nove djakovačke stolne crkve adresu preuzvišenomu gospodinu Josipu Jurju Strossmayeru biskupu djakovačko-sriemskom, utemeljitelju ovoga sveučilišta, te ju je odaslao preko svojih zastupnika: tadanjega rektora, dra. kneza Vojnovića i dr. Gustava Barona. Odaslanikom sveučilišta ostat će viekom nezaboravna uzvišena svetčanost, kojoj su sreću imali pribivati, kod posvete najdivnijega, vjeri i domu podignutoga spomenika srca i uma Njegove preuzvišenosti, na kojega pogledu i kasno će se potomstvo razplamćivati harnostju naprama prosvjetitelju hrvatskoga naroda.

* * *

Ostavljajući rektorsku stolicu, izričem duboku zahvalnost svoj gospodi drugovom, naposeb članovom akademičkog senata, koji su svojom najizdašnjom podporom omogućili mi vršiti teško zvanje; srdačna hvala akademičkoj mladeži na ljubeznom susretanju.

A sada na koncu radostno mi je zamoliti, da zauzme rektorsku stolicu po izboru odaslanikâ svih fakulteta (u sjednici od 22. lipnja o. g.) i po potvrdi vi-

soke vlade (odjela za bogoštovje i nastavu odpis od 6. srpnja o. g. br. 6235) novi rektor, velem. g. dr. Srećko Suk, koji će rektorskoj časti donieti ures duboke učnosti, umne rječitosti, plemenitoga čovjekoljubja, požrtvovnoga rodoljubja.

Velemožni gospodine rektore!

Izvolite primiti znakove najviše akademičke časti; primite na moja usta najsrdačniju želju celoga ovoga kr. sveučilišta, da ove sjajne znakove nosite slavno i sretno! Živio!

